

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An omnia vota vxoris possit maritus irritare, & è contra. punct. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

An omnia vota vxoris possit maritus irritare & contrā?

SVMMARIVM.

1. *Vota omnia vxoris constante matrimonio emissa posse à marito irritari, qui censent.*
2. *Probabilis est sola praeiudicantia irritare posse.*
3. *Fit satis opposito fundamento.*
4. *Qualiter maritus irritare possit vxoris votum de operibus praeceptis.*
5. *Quid de voto castitatis emisso absque viri consensu?*
6. *Quid de emisso ex consensu viri?*
7. *Quid de voto religionis à coniuge emisso?*
8. *Quid de voto castitatis & religionis in tempore soluti matrimonij implendis?*
9. *Vxor non potest alia vota viri irritare nisi quae sibi praeiudicauerint.*
10. *Quid de voto viri non petendi debitum?*
11. *Votum continentiae vel non petendi debitum emissum à coniuge absque alterius licentia regulariter indifferetum esse, nec consulendum.*

Plures Doctores affirmant posse maritum omnia vota vxoris constante matrimonio emissa irritare. Huius sententiae clarè est Sotus l. 7. q. 2. art. 1. post medium, Sanchez l. 9. de matrim. disp. 3. num. 7. & disp. 39. n. 4. & l. 4. Decalog. c. 34. num. 3. Fauct. p. Thomas 2. 2. q. 88. art. 8. ad 3. vbi vota vxoris cum religiosorum votis comparat. Idipsum iudicat plures alij relati à Sanche ob quorum auctoritatem hæc sententia probabilis est; sicuti eam probabilem reputat Lessius l. 2. de iustitia c. 40. dub. 15. n. 88. in 2. editione Bonacina disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. n. 16. & Lopez 1. p. instructio. cap. 47. vocat eam satis tutam, & probari potest est illo Numer. 30. Vbi eodem modo loquitur textus de voto vxoris, at de voto puellæ existens in domo parentis. Deinde probatur ratione; quia vxor subiecta est viro in omnibus, sicut Ecclesia subiecta est Christo ad Ephes. Ergo omnes eius actiones viro subiectæ sunt. Præterea ad conservandam pacem, mutuamque amorem inter coniuges necessarium fuisse videtur, vt mulier plenè viro in omnibus effect subiecta; neque velle vel nolle haberet nisi secundum viri beneplacitum. Denique hæc ratione leuitari & inconstantiae multum in vocando prouidetur; sicuti impuberibus prouisum est. Et licet hæc leuitas & indifferetio, quæ soler esse in mulieribus, non fuerit sufficiens, vt mulieres solute non se possint votis simiter obligare; sufficere autem videtur pro nuptiis tantum, quia hæc plene marito subdantur. Tum quia ob matrimonij onera, educationem prolis, domesticam gubernationem maiori discretione indigent.

Ceterum probabilis censeo, sola ea vota vxoris posse irritari, quæ vsui matrimonij, educationi prolis, & gubernationi domesticæ praeiudicauerint. Sic docent post alios antiquiores Nauar. cap. 12. n. 64. Valent. 2. 2. disp. 88. disp. 6. quæ. 6. punct. 6. in vltima difficultate. Azor 1. p. l. 1. c. 16. quæ. 1. vltim. & cap. 17. q. 12. Sayro in Clau Regia l. 6. c. 5. num. 8. & c. 10. num. 19. Lessius l. 2. c. 40. dub. 15. n. 89. in 2. editione. Suar. lib. 3. de voto c. 6. n. 26. & l. 6. c. 4. n. 2. Basili. Legionens. l. 10. de matrim. c. 17. n. 3. Bonacina disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. n. 10. Layman. lib. 4. sum. tract. 4. c. 5. n. 12. & alij plures. Ratio est; quia neque ex natura rei neque ex iure positio efficaciter colligit vxorem subditam esse viro in actionibus personalibus, quæ vsui matrimonij educationem prolis, domesticam gubernationem non impediunt. Quia hæc subiectio ex matrimonij contractu oritur; ac proinde commensurari debet. Sini ipsius sed plures actiones sunt, quæ supra dicto fini non officiant nempe observatio diuinorum præceptorum, moderata penitentia, breuis oratio, elemosyna ex propriis bonis, & alia similes. Ergo ad hæc facienda vota se obstringere firmiter poterit vxor.

Neque obstant contraria. Ad locum Numer. Respondeo illam legem esse cæremonialem, & pro illo populo latam, ac proinde cessare. Alias omnia vota puellæ etiam puberis existens in domo parentis possit irritare. Item possit ea firma reddere eo solum quod statim non contradixerit, quod est falsum. Ad primam rationem concedo vxorem subditam esse viro in omnibus, quæ ad domus gubernationem attinent non in alijs; imo in vsu matrimonij quæ vt subditus est vxori ac vxor viro: ac proinde sola ea vota quæ domus gubernationi, & vsui matrimonij præiudicant poterit maritus irritare. Neque alia subiectio necessaria esse videtur ad pacem, mutuamque amorem coniugum; ad secundam dico, naturali leuitari &

indifferetioni, qua solent se mulieres nuptæ votis implicare sufficienter prouisum esse, si maritus potestatem habeat irritandi earum vota domus gubernationi præiudicantia.

4. Ex his deducitur primo qualiter possit vir irritare vota vxoris de operibus præceptis, vt de audiendo sacro, de ieiunio seruando, de confessione, & communione facienda, de non fornicando, de non mentiendo, & de alijs similibus? Secundum opinionem Sanchez omnia vota irritare maritus potest (esto materia horum votorum non sit marito subiecta), est tamen voluntas vxoris ne nouis obligationibus absque mariti consensu implicetur. Ceterum iuxta nostram sententiam nullo modo maritus hæc vota directè irritare poterit; tamen possit si domesticæ gubernationi necessarium fuerit executionem illorum votorum suspendere, opeta impossibilia præcipiendo. Sic Lessius, Suarez, Bonacina, & alij supra.

5. Secundò deducitur votum castitatis emissum ab vxore absque viri consensu posse à viro irritari iuxta sententiam Sanchez. Quia esto mulier in actu coniugij viro subdita non sit, sed ei æqualis. At subditur in voluntate, ne noua obligatione se implicet, à qua subiectio non eximitur; esto votum ante consummatum matrimonium fuerit emissum. Quia non matrimonij consummatione sed contractu vir caput est vxoris. Neque item eximitur, esto ex licentia mariti fuerit illud votum emissum. Quia licentia non tollit à marito dominium, sed solum impedit liberam & expeditam irritationem. Ne scilicet absque graui causa fiat.

Verum secundum nostram sententiam votum firmum est, neque irritabile. Nam illud votum continere poterat obligationem abstinendi à debiti petitione, & redditione, venereisque delectationibus. At qua parte continet abstinendam à debiti redditione non indiget irritatione. Quia ad hunc effectum extendi non potest ob alterius præiudicium. Qua parte vero continet obligationem abstinendi à petitione debiti, venereisque delectationibus: firmum est, & irritabile. Quia secundum hanc partem marito non præiudicat. Sic Suar. tom. 3. de Religione lib. 9. cap. 8. numero quinto, & sequentibus. Quod si ipse maritus æg. & ferat semper petere; & ob hanc causam minuatur amor, & discordia excitetur, cessabit pro tunc voti obligatio quoad debiti petitionem, ne sit maioris boni impediuita. Layman, lib. 4. sum. tract. 4. cap. 7. num. 16.

6. Dubium solum est, quando ex mutuo consensu & per modum pacti vouet uterque coniux castitatem; an tunc etiam in sententia Sanchez possint sibi vota irritare, & ad pristinum statum redire. Negant communiter Doctores & merito. Quia non exigitur mutui consensus nisi vt omnino securi sint à mutua debiti petitione, obligationeque reddendi, quod nullatenus fieri potest, nisi vniquisque iure petendi cederet. Sic Ambrosius relaxat in cap. finali 33. qu. 5. & Augustinus cap. quod Deo eadem causa & quæ. Basilius Legionens. lib. 10. de matrim. cap. 17. §. 1. num. 14. Sayro in Clau Regia l. 6. c. 5. num. 17. Lessius l. 2. c. 40. dub. 15. num. 95. in 2. editione. Suarez tom. 3. de Relig. lib. 9. cap. 9. num. 6. Sanchez lib. 4. sum. cap. 34. num. 15. & lib. 9. de matrim. disp. 40. n. 20. Sed quia huiusmodi cessio iuris valde remitti ab alterutro coniugum potest, & mutuo consensu contractus dissolui; sicuti mutuo consensu celebratus est. Vt docet Sanchez lib. 9. de matrimonio disp. 37. numer. 15. & cap. 34. sum. num. 17. Basili. lib. 10. cap. 17. num. 14. Suar. cap. 9. num. 7. quia est contractus humanus, qui neque ex se neque ex iure aliquo positio perpetuam inducit. Eo tamen dissoluto, redeunt coniuges ad pristinam feruitatem, & obligati sunt reddere; tamen petere non possunt, quovisque votum irritetur, quod irritari poterit; ac si mutuo consensu votum factum non esset. Credo autem illam dissolutionem contractus illicitam esse, nisi ex grauissima causa fieret vitare contra votum in cessione iuris inclusum. Sanchez, & Suar. locis citatis. Bonacina disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. num. 16.

7. Tertio deducitur; quid sentiendum sit de voto religionis à coniuge emisso? Breuiter respondeo; in omnibus illis casibus, in quibus, illud votum impleri à coniuge potest altero inuito, non subesse irritationi non solum secundum nostram sententiam concedentem irritationi sola vota præiudicantia; sed etiam secundum opinionem Sanchez subiectientem irritationi omnia vota vxoris. Quia executione huius separantur coniuges à mutua habitatione, obligationeque reddendi, quod præstare non possent altero inuito, nisi ab illius consensu independentes essent. Sanchez, l. 9. de matrimonio disp. 40. numero 21. & lib. 4. sum. cap. 34. num. 16. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 15. n. 94. & 96. in secunda editione.

8. Quarto deducitur; quid sentiendum sit de votis castitatis & religionis in tempore soluti matrimonij implendis? Hæc in sententia Sanchez irritari à marito possunt. Quia est dominus voluntatis vxoris, & illa vota non mutant statum, sed supponunt mutatum. At in nostra sententia nequam subiciuntur irritationi; quia neque executio illorum votorum,

votorum neque obligatio aliquid præiudicium marito affert. De votis factis ante matrimonium, vel tempore diuorij neque ipse Sanchez concedit subijci irritationi; eo quod emissio non fiat sub conditione beneplaciti Superioris; cum nullus tunc adit. Solum excipiuntur vota personalia impuberis, vel realia pubertis, quæ secundum probabilem sententiam irritant à marito possunt. Quia maritus succedit loco parentis. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 15. n. 92. Sanch. lib. 9. de matrimonio disput. 4. n. 4. §. 5. cuius contrarium videtur sentire lib. 4. cap. 9. n. 15. At secundum nostram sententiam ea tantum vota irritant, seu potius suspendere maritus potest, quæ sibi præiudicauerint. Basilius Legionensis lib. 10. cap. 17. n. 9.

9. Si verò de potestate vxoris ad irritanda vota mariti loquamur, dicendum est, sola ea vota irritare posse, quæ sibi præiudicauerint. Quia vir subijci non potest vxori quoad voluntatem, sed solum quoad materiam promissam. Sic pluribus relatis Suar. lib. 6. de voto e. 4. n. 8. & sequentibus. Sanch. lib. 9. de matrimonio disput. 42. num. 2. & lib. 4. summa cap. 34. n. 20. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 15. n. 98. in 2. editione. Basilius Legionensis lib. 10. cap. 17. §. 2. n. 18. Quod circa irritare potest votum longa peregrinationis nisi sit Hierosolymitana in subsidium terræ sanctæ, immoderata abstinentiæ, nimirum precum, & similiarum; quia obstant mutua habitatio, & obligationi reddendi. Sic Suar. n. 8. & 12. Sanch. disput. 42. n. 4. & cap. 34. num. 21. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 15. n. 98. Bonacina disput. 4. quæst. 2. punct. 7. §. 2. n. 17. At idem est votum induendi habitum Eremitæ, seu tertij Ordinis D. Francisci; quia ob horrorem, quem causat, retrahunt mulierem à debiti petitione & redditione. Sanchez, Suarez, Bonacina, & Lessius supra.

10. De voto non petendi debitum variant Doctores; alij affirmant irritari ab vxore posse, quia cogit mulierem ad semper petendum, quod nimis onerosum, & verecundiæ mulierum contrarium. Sic Henricus lib. 11. de matrimo. cap. 15. num. 8. Layman. lib. 4. summa tract. 4. cap. 7. n. 16. & alij relati Sanch. disput. 42. num. 7. alij negant, quia vxor non habet potestatem obligandi maritum ad petendum, sed solum ad reddendum. Ergo in abstinentia à petitione maritus non præiudicat. Et licet inde vxor molestantiam accipiat sentiens se obligatam esse ad petendum quoties vult libidini satisfacere, id leuis considerationis est; cum maritus vtatur iure sibi dato nunquam petendi. Sic Palacios in 4. d. 38. disput. 2. circa principium. Antonius Gomez in Bullam Cruciatam elausu. 10. num. 67. summa, q. 5. de voto num. 60. Huic sententiæ plures Doctores consentiunt sub quadam conditione, nempe si maritus se aliquoties offerat paratum debiti redditioni. Quia hæc obligatio tollitur vxori verecundia, quam habere poterat in petendo. Sic Sanchez lib. 9. de matrimo. disput. 42. num. 7. sine, & lib. 4. de voto cap. 34. num. 27. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 15. num. 99. in 2. editione. Basill. Legionensis lib. 10. de matrimo. cap. 17. §. 2. num. 19. Navarr. cap. 12. num. 60. Placet mihi hæc sententia; eo quod obligatio mariti non petendi debitum in præiudicium vxoris non cedit; siquidem non retrahit vxorem à petitione, sed liberius petere potest sciens maritum impedire esse ad petendum, tum vt suæ libidini satisfaciat, tum vt annuat inclinationi naturali meriti. Neque video, quare maritus teneatur se aliquoties offerre vxoti paratum ad reddendum. Nam si de habituali oblatione loquamur, semper maritus paratus, & dispositus esse debet; si verò de actuali oblatione; sicut vxor non potest obligare maritum, vt petat debitum, ita neque vt se actualiter offerat. Sufficit autem si se offerat reddere cum primum vxor minimo indicio suæ voluntatis petat. Alia oblatio nec necessaria est, neque congruo tempore fieri potest.

11. Aduertunt tamen communiter Doctores votum continentia, vel non petendi debitum emissum à coniuge absque alterius beneplacito regulariter illicitum esse, & indifferens; tum quia molestum alteri; tum & præcipue ob periculum violationis. Nam cum non possit diuerso lecto cubare, quin alius permittat, difficile se continere poterit. Sic Lessius cap. 40. dub. 15. in fine; imò neque ex licentia coniugis nisi fenestras sint & periculum absit tale votum consulendum est, vt indicauit Paulus 1. ad Corinth. 7. reuertimini in idipsum, nec tenet vos factus. Et notauit Layman. lib. 4. summa tract. 4. cap. 7. n. 16. sine.

PUNCTVM VII.

Qualiter parentes tutores & curatores irritare vota possint filiorum pupillorum & minorum?

SUMMARIUM.

1. Quosque impubertas, & pubertas duret?
2. Quando filius eximat à patria potestate?

3. Officium tutoris & curatoris quando finiatur.
4. Pater omnia vota filij impuberis irritare potest.
5. Comprehenditur filius naturalis deficiente tutore.
6. Eandem potestatem habet tutor comparatione pupilli.
7. Quid dicendum de matre?
8. Quid de hero, magistro, & nutritio.
9. Filij puberis vota irritare parentes potest quæ sui præiudicauerint non alia.
10. Que sint hæc vota personalia?
11. Vota realia ex bonis castrensibus aut quæsi non potest irritare.
12. Quid dicendum de votis ex bonis aduentitiis.
13. Egresso filio à patria potestate non sunt eius vota à patre irritabilia.
14. Quid dicendum de curatore; an habeat eandem potestatem ac pater?
15. Quid de matre?
16. Minoribus non competit in votis restitutio.

1. Pro huius quæstionis decisione præmitto impubertatem, seu pupillarem ætatem durare in pueris vique ad quatuordecim annum completum; in feminis vique ad duodecimum completum. Colligitur ex cap. puella 20. quæst. 2. & ex leg. fin. Cod. quando tutor. Pubertas vero incipit ab illo ætate, & durat vique ad annum vigesimum quintum completum habetur. l. 1. Cod. si minor se maiorem dixerit. Computatur autem hæc ætas à puncto natiuitatis; quia tunc nascitur filius luce huius mundi frui se vniuersi Doctores.

2. Secundò præmitto filium non eximi à patria potestate ratione ætatis; nam esse excedat vigesimum quintum annum sub patria potestate est; neque pater perdit usufructum, bonorumque administrationem. Sic tradunt communiter Doctores cum Gloss. in leg. finali. §. pupillus. ff. de verborum obligationibus. Matienço l. 5. recopilacion. tit. 1. leg. 8. Gloss. l. num. 2. Anton. Gomez leg. 47. Tauri n. 1. Lessius l. 2. cap. 45. n. 12. n. 61. in 2. editione. Suar. lib. 6. de voto cap. 5. num. 12. Sanch. lib. 6. de matrimo. disput. 39. num. 10. & lib. 4. de voto cap. 35. num. 29. Deinde non eximitur filius à patria potestate ratione ordinis facti etiam presbyteratus. Quia nullibi cautum est, sed potius contrarium supponitur in leg. 1. Cod. de Episcopis & Clericis, & tradunt post alios antiquiores Cotarruius cap. quia vos num. 5. de testamentis. Bernardus Diaz practica cap. 132. n. 6. Antonius Gomez leg. 48. Tauri n. 7. Sanchez lib. 4. c. 35. num. 37. Præterea iure communi spectato non eximitur filius à patria potestate per matrimonij contractum etiam subsecutus Ecclesiæ benedictionibus. Colligitur ex leg. 1. & 2. Cod. de bonis quæ liberi, & leg. si vxor. Cod. de conditionibus inforti. Et notat Matienço & Anton. Gomez supra. Sanchez cap. 35. n. 31. Contra liberatur filius à patria potestate. Primò si religionem pater, vel filius proficiatur; quia non expedit filium sub plurium esse potestate. Sic Couarruius cap. 2. de testamentis n. 8. Molina tractat. 2. de iustitia disput. 140. rect. verum autem Sanchez lib. 4. c. 35. n. 44. Secundò si filius in Episcopum eligatur. Authent. sed Episcopalis dignitas §. vltimo Cod. de Episcopis & Clericis, cap. per venerabilem in principio. Qui filij legittimi, & lex regia 14. tit. 18. partita 4. Tertio si filius eligatur, & administrare incipiat aliquam illarum dignitatum, quarum meminit, leg. vltima Cod. de decurionibus lib. 10. & lex 7. & sequentes tit. 18. partita 4. Quarto si filius vel patens senus efficiatur suspenderit patria potestas ob rationem dictam; quia non expedit filium esse sub plurium potestate, quod necessariò fieret, si patria potestas non suspenderetur. Nam si filius esset seruus, esset sub potestate domini, & simul sub potestate patris; si verò pater esset seruus, etiam ipse filius sub eius potestate existens quasi in seruitutem esse. Ne iugur pluribus obedire filius teneatur, eximitur à patria potestate ob seruitutem patris vel suam. Consonat §. si ab hostibus instituitur. quibus modis, ius patriæ potestatis soluitur. Quinò si pater mortuus fuerit naturali vel ciuili morte, filius efficitur sui iuris, §. cum autem instituitur. quibus modis ius patriæ potestatis soluitur & leg. 1. & 3. tit. 8. partita 4. Sextò ob crimen hæreticis siue à patre, siue à filio commissum. Constat ex d. §. cum autem. Septimo si de facto filius emancipetur, præterea instituitur. quibus modis, & c. leg. non modo. & leg. vlt. Cod. de emancipatione liberorum. Octauò in hoc Regno Castellæ & Lusitanie matrimonio contracto etiam infans parentibus eximitur filius ab eorum potestate dummodo subsecutus sint Ecclesiæ benedictionis. Habetur leg. 47. & 48. Tauri quæ sunt 8. & 9. tit. 1. l. 5. nona collectionis. Vide Molina tom. 1. de iustitia disput. 229. Vbi bene expendit modos, quibus filius partim egreditur potestatem.

3. Tertio præmitto, officium tutoris, qui pupillo regendo præcipue datus est, & secundario ipsius rebus; finit cum primum pupillus pubertatem attingit. Habetur expressè instituitur. quibus modis tutela finitur in principio, ibi. Pupillus pupillæque cum pubertate esse ceperint à tutela liberantur. At officium